

Crna Gora
Kabinet predsjednika Vlade
Kancelarija za evropske integracije

N A C R T

DVADESET PETI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,
za period januar - mart 2020.

Podgorica, jul 2020.

S a d r Ź a j

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije	3
2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji	6
2.1. Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji.....	9
2.2. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu	10
3. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom EU	11
4. Instrument pretpristupne podrške - IPA.....	12
4.1. IPA II – 2014-2020	12
Programi Višekorisničke Ipe	13
Zapadnobalkanski investicioni okvir (ZIO)	13
Programi EU.....	14
Regionalna i teritorijalna saradnja.....	14
4.2. Tvining i Tajeks.....	16
4.3. Makroregionalne strategije	16

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije

U izvještajnom periodu zabilježen je kontinuitet u održavanju sastanaka državnog vrha Crne Gore s predstavnicima institucija i država članica Evropske unije, među kojima se izdvajaju susreti predsjednika Crne Gore **Mila Đukanovića**, predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića**, predsjednika Vlade **Duška Markovića** i ministra vanjskih poslova **Srdana Darmanovića** sa stalnim izvištelocem Evropskog parlamenta za Crnu Goru **Toninom Piculom** (*Tonino Picula*) i ministrom vanjskih poslova Grčke **Nikosom Dendiasom** (*Nikos Dendias*). Tokom zvaničnih susreta ukazano je da članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji ostaje osnovni prioritet državne politike u kontekstu evropeizacije društva i da nema bolje perspektive za Zapadni Balkan bez Evrope. Osim toga, istaknuto je da proširenje Evropske unije na Zapadni Balkan predstavlja pitanje geopolitike, a ne samo ekonomije ili ispunjavanja uslova, te da je ovo jedna od najvažnijih evropskih politika koja doprinosi napretku svih država Unije i obezbjeđuje viši stepen sigurnosti.

Pored toga, zabilježen je visok stepen susreta crnogorskih zvaničnika sa zvaničnicima država članica EU i predstavnicima institucija Unije, poput:

- susreta predsjednika **Mila Đukanovića** s predsjednicima Portugala **Marselom Rebelom de Sousom** (*Marcelo Rebelo de Sousa*), Njemačke **Frankom Valterom Štajnamajerom** (*Frank-Walter Steinmeier*), Kipra **Nikosom Anastasiadesom** (*Nicos Anastasiades*), Bugarske **Rumenom Radevim** (*Rumen Radev*), Grčke **Prokopisom Pavlopulosom** (*Prokopis Pavlopoulos*), tokom posjete Jerusalimu (22-23. I 2020), gdje je učestvovao na Petom svjetskom forumu „Sjećanje na holokaust, borba protiv antisemitizma”;

- radnog ručka predsjednika **Mila Đukanovića** s komesarom Evropske unije za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, **Oliverom Varheljijem** (*Olivér Várhelyi*) 7. II 2020, koji je tom prilikom najavio pojačano prisustvo, uticaj, saradnju i podršku razvoju zemljama Zapadnog Balkana u procesu proširenja, posebno imajući u vidu da će nova Komisija biti više uključena u pitanja vanjske politike. S evropskim komesarom su se istog dana sastali i predsjednik Skupštine **Ivan Brajović** i predsjednik Vlade **Duško Marković**, kako bi razgovarali o politici proširenja EU i daljim aktivnostima Crne Gore na putu ućlanjenja u EU;

- sastanka predsjednika **Mila Đukanovića** s predsjednikom Vlade Slovenije **Marjanom Šarecom** (*Marjan Šarec*), tokom Minhenske bezbjednosne konferencije 14. II 2020. Predsjednik je razgovarao u Minhenu i s ministrom vanjskih poslova Slovačke **Miroslavom Lajćakom** (*Miroslav Lajćák*);

- sastanka predsjednika **Mila Đukanovića** u Briselu s predsjednikom Evropskog savjeta **Šarlom Mišelom** (*Charles Michel*), 17. II 2020. Na sastanku je istaknuto da odnos Zapadnog Balkana i EU predstavlja jedan od prioriteta u Savjetu, da su nova uloga političkog vođstva EU i snažna politička volja prisutni, te da je osim dijaloga neophodna i zajednićka

strategija. Predsjednik se istog dana sastao i s predsjednicom Evropske komisije **Ursulom fon der Lajen** (*Ursula von der Leyen*), koja je tom prilikom istakla će Komisija sagledati pitanja na kojima treba zajednički raditi, s posebnim akcentom na oživljavanje Berlinskog procesa i jačanje regionalne saradnje;

- zvanične trodnevne posjete predsjednika **Mila Đukanovića** baltičkim državama Litvaniji, Estoniji i Letoniji, od 8. do 10. III 2020. Predsjednik se tokom posjete Litvaniji sastao s predsjednikom **Gitanasom Nausedom** (*Gitanas Nausėda*), predsjednikom Vlade Litvanije **Sauliusom Skvernelisom** (*Saulius Skvernelis*) i predsjednikom Parlamenta **Viktorasom Pranckietisom** (*Viktoras Pranckietis*). Tokom posjete Estoniji, predsjednik se susreo s predsjednicom **Kersti Kaljulaid** (*Kersti Kaljulaid*), kao i predsjednikom Vlade **Jurijem Ratasom** (*Jüri Ratas*). Predsjednik je tokom posljednjeg dana zvanične posjete boravio u Letoniji, gdje se susreo s predsjednikom države **Eglisom Levitsom** (*Egils Levits*) i predsjednikom Vlade **Krisjanisom Karinsom** (*Krišjānis Kariņš*);

- sastanka predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** s predsjednikom Odbora za evropske i međunarodne poslove Parlamenta njemačke savezne pokrajine Baden-Virtemberg **Vilijem Šteheleom** (*Willi Stähele*), 23. I 2020. Na sastanku je istaknuto da se vrši kontinuirano unapređivanje saradnje svih njemačkih pokrajina kako bi se podigao stepen podrške evropskom opredjeljenju Crne Gore. S poslanikom Parlamenta njemačke savezne pokrajine razgovarao je i ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović**;

- susreta predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** s kopredsjedavajućim Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) **Vladimirom Bilčikom** (*Vladimír Bilčík*), tokom učešća na Samitu predsjednika Evropskog parlamenta sa čelnicima parlamenata Hrvatske, Albanije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije, Srbije i Kosova, 28. I 2020.

- susreta predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** s predsjednikom Nacionalnog vijeća Austrije **Volfangom Sobotkom** (*Wolfgang Sobotka*) i predsjednikom Predstavničkog doma Parlamenta Češke **Radekom Vondračekom** (*Radek Vondráček*) tokom učešća na sastanku predsjednika parlamenata Slavkovskog formata (Slovačka, Češka i Austrija), koji je održan u Bratislavi 13. II 2020.

- susreta predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** s specijalnom izaslanicom ministra vanjskih poslova Češke za Zapadni Balkan **Janinom Hrebičkovom** (*Janina Hřebíčková*), 24. II 2020. Hrebičkova je tom prilikom istakla da će Češka u narednom periodu intenzivirati svoju podršku evropskim integracijama, izdvajajući Crnu Goru kao lidera u tom procesu;

- susreta predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** s delegacijom Evropskog parlamenta, na čelu s kopredsjedavajućim sastankom Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) **Vladimirom Bilčikom**, 25. II 2020. Istog dana predsjednika Vlade **Duška Markovića** susreo se s delegacijom Evropskog

parlamenta i tom prilikom upoznao sagovornike sa strateškim politikama Vlade, a posebno aktivnostima u dijelu evropske agende Crne Gore;

- sastanka predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** s ministrom odbrane Italije **Lorencom Guerinijem** (*Lorenzo Guerini*), 4. III 2020. Istog dana je zabilježen i susret predsjednika Vlade **Duška Markovića** i ministra odbrane Italije **Lorenca Guerinija**, a tom prilikom je ocijenjeno da je integracija država Zapadnog Balkana u Evropsku uniju uslov stabilnosti ovog regiona i Evrope u cjelini;

- susreta predsjednika Vlade **Duška Markovića** s poslanikom njemačkog Bundestaga **Joahimom Fajferom** (*Joachim Pfeiffer*) 3. II 2020, a fokus je bio na ekonomskim pitanjima, te posebno značaju investicija koje dolaze iz Njemačke;

- susreta predsjednika Vlade **Duška Markovića** s predsjednikom Savjeta ministara Bugarske **Bojkom Borisovim** (*Boyko Borisov*), tokom zvanične posjete toj državi, 28. II 2020. Tokom posjete su razmijenjena mišljenja o evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana, kao i o drugim pitanjima od regionalnog i šireg značaja. Predsjednik se tokom posjete sastao i s predsjednicom Narodne Skupštine **Cvetom Karajančevom** (*Cveta Karayancheva*) i predsjednikom države **Rumenom Radevim** (*Rumen Radev*). Svi zvaničnici Bugarske su dali snažnu podršku Crnoj Gori na njenom putu evropske integracije, iskazavši očekivanja da će novi pregovarački pristup biti podsticajan i da će Crna Gora biti prva naredna članica EU;

- razgovora predsjednika Vlade **Duška Markovića** s austrijskim saveznim kancelarom **Sebastijanom Kurcom** (*Sebastian Kurz*) i evropskim komesarom za susjedsku politiku u pregovore o proširenju **Oliverom Varheljijem** (17. III 2020), a tom prilikom je istaknuto da je situacija pandemije virusa korona prilika da se pokažu zajedništvo i privrženost evropskim vrijednostima i principima;

- susret ministra vanjskih poslova **Srđana Darmanovića** s predsjednikom Parlamenta **Viktorasom Pranckietisom** (*Viktoras Pranckietis*), šefom diplomatije **Linasm Linkevičiusom** (*Linas Antanas Linkevičius*) i predsjednikom Odbora za evropske poslove **Gediminasom Kirkilasom** (*Gediminas Kirkilas*) Litvanije, 20. II 2020.

- sastanka ministra vanjskih poslova **Srđana Darmanovića** s šefom letonske diplomatije **Edgarom Rinkevičsom** (*Edgars Rinkēvičs*), 21. II 2020;

- učešća ministra vanjskih poslova **Srđana Darmanovića** na konferenciji „Od Soluna 2003. do Zagreba 2020“, koja je održana 24. II 2020. u Grčkoj. Na konferenciji su prikazani ostvareni rezultati Crne Gore u oblasti evropske integracije, a takođe su razmijenjena mišljenja o mogućim pravcima pregovaračkog procesa;

- učešća ministra **Srđana Darmanovića** na sastanku ministara vanjskih poslova država Višegradske grupe i zapadnog Balkana, 27. II 2020. Sastanku u proširenom formatu prisustvovali su i evropski komesar za susjedsku politiku i pregovore o proširenju **Oliver Varhelji**, kao i šefovi diplomatija i predstavnici Hrvatske, Slovenije i Austrije.

2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji

Ukupan bilans rezultata Crne Gore u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa je **32 otvorena poglavlja**, od kojih su **tri privremeno zatvorena**.

U izvještajnom periodu, u procesu pregovora realizovane su sljedeće aktivnosti:

Vlada je 16. I 2020. usvojila **Odluku o izmjenama Odluke o obrazovanju Komisije za evropske integracije**.

Vlada je 6. II 2020. usvojila **Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2020-2022**, kao i **Izvještaj o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2020, za 2019**. S ciljem informisanja Evropske komisije o realizovanim aktivnostima u okviru pregovaračkog procesa, Vlada je istog dana usvojila **II prilog Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za period 1. XI 2019 – 31. I 2020**, koji obuhvata političke i ekonomske kriterijume, kao i pregled realizovanih aktivnosti i statističkih podataka za sva pregovaračka poglavlja.

Vlada je 13. II 2020. usvojila **Uredbu o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenata pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II)**.

Vlada je 27. II 2020. usvojila **Informaciju o prenosu svojinskih ovlašćenja nad pokretnim stvarima stečenim iz pretpristupnih fondova Evropske unije (IPA fondovi)**.

Vlada je 12. III 2020. donijela **Uredbu o izmjenama Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program) i Izvještaj sa IX sastanka Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, koji je održan u Podgorici 5. XII 2019**.

U oblasti vladavine prava, tokom razgovora koje je predsjednik Vlade održao u februaru i martu 2020. s predstavnicima nevladinih organizacija u okviru inicijative „Savez za Evropu”, pokrenute kako bi se kroz širok dijalog s relevantnim političkim i društvenim akterima otvorila sva pitanja važna za prevazilaženje podjela, a sve u cilju pune integracije Crne Gore u EU, Kancelarija za evropske integracije je 5. III 2020. objavila **Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje predstavnika/ce za člana/icu Savjeta za vladavinu prava**. U poglavlju 23 – Pravosuđe i temeljna prava, **Predlog zakona o životnom partnerstvu osoba istog pola** je u januaru 2020. upućen Skupštini na ponovno razmatranje.

U poglavlju 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, Vlada je 16. I 2020. donijela **Strategiju integrisanog upravljanja granicom 2020–2024**, s Okvirnim akcionim planom 2020-2024. i Akcionim planom za 2020. Vlada je 6. II 2020. donijela **Strategiju prevencije i suzbijanja radikalizacije i nasilnog ekstremizma za period 2020-2024, s Akcionim planom za 2020**.

U okviru pregovaračkog poglavlja 1 - Sloboda kretanja robe, Vlada je 16. I 2020. utvrdila **Predlog zakona o ljekovima**, koji predstavlja jedan od uslova za ispunjenje prvog

završnog mjerila u ovom poglavlju. Osim toga, Vlada je 6. II 2020. donijela **Uredbu o grupama proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu**. Koordinaciono tijelo za nadzor na tržištu je održalo dvije sjednice (elektronske), na kojima je usvojen Izveštaj o realizaciji Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu, za 2019, Izveštaj o radu Koordinacionog tijela za 2019, kao i Izveštaj o radu sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima koji predstavljaju rizik, za 2019.

U okviru pregovaračkog poglavlja 7 - Pravo intelektualne svojine, Vlada je 12. III 2020. utvrdila **Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšavanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala.**

U okviru pregovaračkog poglavlja 9 - Finansijske usluge - Zakon o kreditnim institucijama, Zakon o sanaciji kreditnih institucija, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka i Zakon o zaštiti depozita („Sl. list CG”, broj 72/19) su stupili na snagu 3. I 2020. Vlada je 16. I 2020. utvrdila **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju**, kojim se postiže potpuna usklađenost s Direktivom 2009/103/EZ. U cilju ublažavanja negativnih efekata novog korona virusa na građane i finansijski sistem Crne Gore, Centralna banka je u saradnji s Vladom i komercijalnim bankama pripremila **Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja novog koronavirusa na finansijski sistem**, koja je usvojena 17. III 2020, a u primjeni je od 20. III 2020. Mjerama se utvrđuje pravo na moratorijum na otplatu kredita do 90 dana svim korisnicima kredita odobrenih od strane banaka, kao i primaocima lizinga i korisnicima kredita mikro kreditnih finansijskih institucija. Savjet Centralne banke je 31. III 2020. usvojio izmjene i dopune ove odluke, kojima se uvode dvije dodatne mjere usmjerene na davanje podsticaja ekonomskoj aktivnosti i očuvanje stabilnosti i sigurnosti bankarskog sistema Crne Gore u uslovima rizika usljed epidemije korona virusa.

U okviru pregovaračkog poglavlja 14 - Saobraćajna politika, Vlada je 16. I 2020. utvrdila **Predlog zakona o putevima**, koji je od značaja za ispunjenje prvog završnog mjerila, kao i za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU u oblasti putne infrastrukture. Nadalje, Vlada je 5. III 2020. utvrdila **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe**, s ciljem daljeg usklađivanja s konvencijama Međunarodne pomorske organizacije, koje je Crna Gora obavezna da prenese u nacionalno zakonodavstvo.

U okviru pregovaračkog poglavlja 16 – Porezi, Vlada je 31. III 2020. donijela **Uredbu o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja**. Shodno Uredbi predviđeni su uslovi pod kojim se poreskim dužnicima koji nijesu u mogućnosti da izmire poreske obaveze, usljed negativnih efekata na poslovanje izazvanih epidemijom zarazne bolesti COVID-19, može odobriti odlaganje naplate dospjelih poreskih

i neporeskih potraživanja, za period od 90 dana, od dana dospjeća obaveza (mart, april i maj 2020). Savjet EU je 18. II 2020. objavio listu nekooperativnih zemalja, a imajući u vidu da je ocijenjeno da je Crna Gora ispunila sve tražene uslove u dogovorenom roku, izuzeta je s predmetne liste.

U okviru pregovaračkog poglavlja 17 - Ekonomska i monetarna unija, Vlada je 16. I 2020. usvojila **Program ekonomskih reformi (PER) za Crnu Goru za period 2020-2022**. PER je najvažniji dokument Crne Gore u ekonomskom dijalogu s EU i ključni strateški dokument zemlje za srednjoročno makroekonomsko i fiskalno programiranje, koji sadrži i prateću agendu strukturnih reformi važnih za smanjenje ili eliminisanje prepreka privrednom rastu i jačanju sveukupne konkurentnosti zemlje.

U okviru pregovaračkog poglavlja 19 - Socijalna politika i zapošljavanje, Crna Gora je prvi put izradila Indeks rodne ravnopravnosti, koji je predstavljen 29. I 2020. u Podgorici. Cilj inicijative uvođenja Indeksa rodne ravnopravnosti je rješavanje postojećih izazova u procjeni nivoa postignuća utvrđenog Planom aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021 ili Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. Nadalje, Vlada je 16. I 2020. usvojila Akcioni plan za 2020. za sprovođenje Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite 2018-2022. i Akcioni plan za 2020. za sprovođenje Strategije razvoja sistema socijalne zaštite starijih 2018-2022.

U okviru pregovaračkog poglavlja 20 - Preduzetništvo i industrijska politika, Vlada je 5. III 2020. u sklopu implementacije Industrijske politike Crne Gore 2019-2023, kao najznačajnijeg dokumenta u pravcu ispunjenja jedinog završnog mjerila u ovom poglavlju, usvojila **Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Industrijske politike 2019-2020, za 2019.**

U okviru pregovaračkog poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene, 4. III 2020. donijet je **Zakon o potvrđivanju Protokola iz Nagoje o pristupu genetičkim resursima i pravednoj i jednakoj raspodjeli koristi koje proističu iz njihovog korišćenja uz Konvenciju o biološkoj raznovrsnosti**. U okviru budžeta Agencije za zaštitu prirode i životne sredine za 2020. opredijeljena su finansijska sredstva za realizaciju nastavka aktivnosti na uspostavljanju ekološke mreže Natura 2000. Osim toga, Opština Ulcinj je 15. I 2020. formirala multidisciplinarnu Radnu grupu koja će imati zadatak da preduzme sve potrebne aktivnosti radi izrade i donošenja Petogodišnjeg plana upravljanja zaštićenim prirodnim dobrom Ulcinjske solane.

2.1. Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji

17. I 2020. – Objavljen je deseti broj Biltena Kancelarije za evropske integracije

Deseti broj Biltena Kancelarije za evropske integracije sadrži pregled najvažnijih događaja i aktivnosti u procesu pristupanja EU tokom četvrtog kvartala 2019.

5. II 2020. – Predstavljeni rezultati istraživanja javnog mnjenja - „Stavovi građana o evropskim integracijama i procesu pristupanja Crne Gore članstvu u EU“

Na pres konferenciji u EU Info Centru predstavljeni su rezultati istraživanja javnog mnjenja o evropskim integracijama „Stavovi građana o evropskim integracijama i procesu pristupanja Crne Gore članstvu u EU“, koje je sprovedeno u decembru 2019.

Istraživanje je pokazalo da dvije trećine građana (66,4%) podržava pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. Ukoliko bi bio održan referendum o ulasku Crne Gore u Evropsku uniju, čak 82,5% građana bi izašlo na glasanje. Od njih, tri četvrtine (76,2%) bi glasalo za, dok bi tek petina (20%) bila protiv.

28. II 2020. - Generalni sekretarijat Vlade organizovao panel debatu „Nova metodologija u procesu pristupanja EU: prednosti i nedostaci“

Na panelu su govorili: glavni pregovarač **Aleksandar Drljević**, predsjednik Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore **Slaven Radunović**, predsjednica Crnogorske panevropske unije, **Gordana Đurović** i izvršna direktorica NVO Centar za građansko obrazovanje **Daliborka Uljarević**.

12. III 2020. - Sektor za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i procesu pristupanja Evropskoj uniji Generalnog sekretarijata Vlade objavio je dva konkursa za medije i to:

- Konkurs za najbolji novinski članak o procesu pristupanja Crne Gore EU - za novinare crnogorskih štampanih i online medija i
- Konkurs za najbolju video priču o procesu pristupanja Crne Gore EU - za novinare televizijskih kuća registrovanih u Crnoj Gori.

13. III 2020. - Organizovan Okrugli sto na temu: „Da li Crna Gora ima zdravu konkurenciju, u skladu sa EU pravilima?“

Na Okruglom stolu su učestvovali **Aleksandar Drljević**, glavni pregovarač, **Goran Nikolić**, generalni direktor Direktorata za industriju i transformaciju u Ministarstvu ekonomije i član Pregovaračke grupe za poglavlja 6 i 20, **Predrag Mitrović**, predsjednik Unije poslodavaca Crne Gore, **Mila Kasalica**, ekonomska analitičarka, **Biljana Jakić**, generalna direktorica Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju u Ministarstvu ekonomije i članica Pregovaračke grupe za poglavlja 1, 7, 8 i 28, **Miodrag Vujović**, predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu konkurencije i šef Radne grupe za poglavlje 8 i **Aleksandar Damjanović**, nezavisni poslanik u Skupštini Crne Gore.

2.2. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu

U izvještajnom periodu dogovoren je Plan rada Odbora za evropske integracije u 2020, te nastavljeno s realizacijom prioriternih aktivnosti u okviru nadzorne uloge Odbora i parlamentarne diplomatije.

Na 36. sjednici Odbora za evropske integracije, održanoj 19. II 2020, članovi Odbora saglasili su se da primarni cilj u radu Odbora u tekućoj godini ostaju aktivnosti koje se odnose na konkretno praćenje djelovanja nadležnih institucija u okviru pregovaračke strukture, kroz organizovanje tematskih sastanaka i posjeta, okruglih stolova i konsultativnih saslušanja o važnim temama iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Takođe, sumirane su aktivnosti za prošlu godinu kroz usvajanje Izvještaja o radu Odbora za 2019.

U okviru svoje **nadzorne uloge** u procesu pregovora s Evropskom unijom, Odbor je organizovao jednu sjednicu i jedan okrugli sto.

Na 37. sjednici Odbora, koja je održana 6. III 2020, u prisustvu zamjenika glavnog pregovarača i saradnika, članovima Odbora predstavljen je Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2020-2022. Članovi Odbora ocijenili su da je plan obaveza istaknut kroz Program pristupanja ambiciozan, a posebno su bili zainteresovani za usklađenost Programa s predlogom nove metodologije proširenja Evropske komisije, kao i za administrativne kapacitete potrebne za kvalitetnu realizaciju svih planiranih obaveza.

U sklopu inicijative Odbora za evropske integracije za nadzor nad sprovođenjem obaveza u vezi s pitanjima od posebnog značaja za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, Odbor je 13. III 2020. organizovao okrugli sto posvećen pregovaračkim poglavljima 8 - Konkurencija, 6 - Privredno pravo i 20 - Preduzetništvo i industrijska politika, pod nazivom „Da li Crna Gora ima zdravu konkurenciju, u skladu sa pravilima EU?”. Na događaju je razgovarano o biznis ambijentu i uslovima poslovanja na crnogorskom tržištu, kao i o načinima na koje država štiti konkurenciju i ulozi Agencije za zaštitu konkurencije. Okrugli sto je okupio članove pregovaračke strukture - članove radnih grupa za pregovore, predstavnike nevladinih organizacija, ekonomske analitičare, predstavnike nezavisnih regulatornih agencija i državnih organa. Okrugli sto je uvod u konsultativno saslušanje nadležnih ministara koje će biti organizovano u narednom periodu na temu efikasnosti i transparentnosti u dodjeljivanju državne pomoći.¹

Kada je riječ o parlamentarnoj diplomatiji, članovi Odbora **Mihailo Anđušić** i **Momčilo Martinović** učestvovali su na 16. sastanku parlamentarnih odbora za evropske integracije/poslove zemalja obuhvaćenih Procesom stabilizacije i pridruživanja Jugoistočne

¹ 13. III ujedno je i odlučeno da se rad Skupštine prilagodi novonastalnoj situaciji uzrokovanoj širenjem COVID-a 19, na način da se rad nadalje organizuje po principu rada od kuće, usljed čega je organizovanje konsultativnog saslušanja odgođeno dok se za to ne steknu uslovi.

Evrope (COSAP), koji je održan 17. I 2020. u Tirani. Na sastanku je usvojena zajednička izjava članova COSAP-a, a razmatrana je i uloga parlamenata u Berlinskom procesu i aktuelnim izazovima u procesu pristupanja zemalja Zapadnog Balkana Uniji. Učesnici su podržali inicijativu za aktivno uključivanje parlamenata u Berlinski proces, čime bi se dodatno jačala međusobna saradnja parlamenata u regionu i njihova saradnja s Evropskim parlamentom i zemljama članicama EU.

U januaru je održan i sastanak predsjedavajućih odborima za evropske poslove parlamenata država članica EU (COSAC), na kome su učestvovali predsjednik Odbora **Slaven Radunović** i član **Momčilo Martinović**. Ovogodišnji COSAC je, u okviru hrvatskog predsjedavanja, održan u Zagrebu 19-20. I 2020, a ključne teme o kojima su evropski parlamentarci raspravljali odnosile su se na prioritete šestomjesečnog predsjedavanja Savjetom EU: Evropa koja se razvija, Evropa koja povezuje, Evropa koja štiti i Uticajna Evropa. Na sastanku je bilo riječi i o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije, novom sedmogodišnjem finansijskom okviru, politici proširenja, novom zelenom planu, fenomenu lažnih vijesti i načinima na koje bi Evropska unija i njene institucije trebalo da djeluju u narednom periodu.

Osim toga, članovi Odbora su u izvještajnom periodu održali nekoliko bilateralnih sastanaka u cilju unapređenja saradnje i jačanja parlamentarne diplomatije.

Predsjednik Odbora se sastao s specijalnom izaslanicom za Zapadni Balkan Ministarstva vanjskih poslova Republike Češke **Janinom Hrebičkovom** 24. II 2020. i tom prilikom razgovarao o pitanjima koja se tiču poglavlja 23 i 24, kao glavnom uslovu i izazovu za napredak u daljem procesu pristupanja Crne Gore EU.

3. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom EU

U izvještajnom periodu dato je mišljenje na ukupno **25 predloga propisa, od čega je 12 zakona i 13 podzakonskih akata**. Od ukupnog broja datih mišljenja u prvom kvartalu 2020, **5 akata sadrži sekundarne izvore prava EU, od čega tri zakona i dva podzakonska akta**.

1.	Predlog zakona o računovodstvu	MIF
2.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama	MEK
3.	Predlog zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene	MEK

4.	Predlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2014/145/ZVBP od 17. marta 2014. godine, 2014/151/ZVBP od 21. marta 2014. godine, 2014/238/ZVBP od 28. aprila 2014. godine, 2014/265/ZVBP od 12. maja 2014. godine, 2014/308/ZVBP od 28. maja 2014. godine, 2014/455/ZVBP od 11. jula 2014. godine, 2014/475/ZVBP od 18. jula 2014. godine, 2014/499/ZVBP od 25. jula 2014. godine, 2014/508/ZVBP od 30. jula 2014. godine, 2014/658/ZVBP od 8. septembra 2014. godine, 2014/801/ZVBP od 17. novembra 2014. godine, 2014/855/ZVBP od 28. novembra 2014. godine, 2015/241/ZVBP od 9. februara 2015. godine, 2015/432/ZVBP od 13. marta 2015. godine i 2015/1524/ZVBP od 14. septembra 2015. godine i 2016/359/ZVBP od 10. marta 2016. godine i 2016/1671/ZVBP od 15. septembra 2016. godine, 2016/1961/ZVBP od 8. novembra 2016. godine, 2017/445/ZVBP od 13. marta 2017. godine i 2017/1386/ZVBP od 25. jula 2017. godine, 2017/1418/ZVBP od 4. avgusta 2017. godine i 2017/1561/ZVBP od 14. septembra 2017. godine, 2017/2163/ZVBP od 20. novembra 2017. godine, 2018/392/ZVBP od 12. marta 2018. godine, 2018/706/ZVBP od 14. maja 2018. godine, 2018/1085/ZVBP od 30. jula 2018. godine, 2018/1237/ZVBP od 12. septembra 2018. godine, 2018/1930/ZVBP od 10. decembra 2018. godine, 2019/95/ZVBP od 21. januara 2019. godine, 2019/415/ZVBP od 14. marta 2019. godine i 2019/416/ZVBP od 14. marta 2019. godine u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i nezavisnost Ukrajine	MVP
5.	Predlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o kontrolnoj listi za izvoz i uvoz robe	MEK

4. Instrument pretpristupne podrške - IPA

4.1. IPA II – 2014-2020

Prvi kvartal 2020. obilježilo je sprovođenje projekata u okviru programa IPA 2014 i IPA 2015, kao i ugovaranje ili priprema za ugovaranje projekata obuhvaćenih programima IPA 2016, IPA 2017 i IPA 2018. U cilju efikasnije realizacije planiranih aktivnosti, 24. II 2020. potpisana je dopuna Finansijskog sporazuma o Godišnjem akcionom programu za Crnu Goru za 2017. dio 2. Prethodno je, u komunikaciji s nadležnim službama Evropske komisije,

dogovorena djelimična izmjena indikatora i usaglašavanje rokova za ispunjavanje indikatora vezanih za ciljeve reformi u oblasti javne uprave.

Kada je u pitanju IPARD II, nastavljeno je s ugovaranjem i isplatom projekata dostavljenih u okviru do sada objavljena tri javna poziva, i to jednog javnog poziva za *Mjeru 1 - Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava* i dva javna poziva za *Mjeru 3 - Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda*. Drugi javni poziv za *Mjeru 1- Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava*, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je objavilo 24. II 2020. i biće otvoren do 19. V 2020, a ukupan iznos raspoloživih sredstava u okviru ovog javnog poziva iznosi 15,6 miliona eura.

Programi Višekorisničke Ipe

U referentnom periodu, finalizovana je priprema projekata koji su planirani programom Višekorisničke Ipe 2020. Prema planiranoj dinamici, usvajanje programa Višekorisničke Ipe 2020 se očekuje sredinom 2020.

Zapadnobalkanski investicioni okvir (ZIO)

Kada je u pitanju ZIO, tokom I kvartala 2020. završen je XXIII poziv za tehničku podršku u pripremi projekata. Na XXI sastanku Upravnog odbora Zapadnobalkanskog investicionog okvira, koji je održan u Londonu 16-17. XII 2019, odlučeno je da su prihvatljivi jedino projekti iz sektora: digitalna infrastruktura, zaštita životne sredine i društvene djelatnosti, zbog ograničenih raspoloživih sredstava. Stoga projekte iz oblasti energetike i saobraćaja nije bilo moguće kandidovati. Krajnji rok za navedeni poziv bio je 29. I 2020. Imajući u vidu navedene kriterijume za dostavljanje projektnih predloga, Crna Gora kroz ovaj poziv nije kandidovala nijedan projekat.

Kroz V poziv za investicione grantove za kofinansiranje projekata Crna Gora je kandidovala jedan projekat - *Rekonstrukcija i modernizacija željezničke pruge Vrbnica-Bar, državna granica sa Srbijom*. Ukupna vrijednost investicije iznosi 38 miliona eura, a traženi iznos granta za navedeni projekat je 19 miliona eura, dok je kao vodeća finansijska institucija predložena Evropska investiciona banka. Odluka o ocjeni projekta se očekuje tokom II kvartala 2020.

Sastanak Grupe finansijera projekata ZIO, koji je bio planiran za 17-18. III 2020. u Beogradu, odložen je zbog širenja virusa COVID-19. Naredni sastanak Upravnog odbora ZIO je planiran za 9-10. VI 2020. u Beču, ali njegovo održavanje zavisi od daljeg razvoja aktuelne situacije u vezi sa pandemijom COVID-19.

Na sjednici od 13. II 2020, Vlada je donijela **Odluku o izmjeni Odluke o obrazovanju Nacionalne investicione komisije**, kojom sve nadležnosti Sekretarijata za razvojne projekte koje se odnose na administrativno-tehničke poslove za potrebe Nacionalne

investicione komisije prelaze u nadležnost Kancelarije za evropske integracije. Ova odluka je stupila na snagu 14. III 2020.

Programi EU

Kada je riječ o programima Evropske unije u kojima Crna Gora učestvuje (Horizont 2020, Erasmus+, Kreativna Evropa, Cosme, Evropa za građane, Carine 2020, Evropski program za zapošljavanje i inovacije (EaSI), Fiskalis 2020, Program za rješenja interoperabilnosti i zajedničke okvire za evropsku javnu upravu, privredu i građane - ISA i Program pravde), godišnji troškovi učešća u ovim programima uplaćuju se u skladu s dinamikom prispjeća obaveza i dobijenim zahtjevima za uplatu od strane Evropske komisije, a iz Instrumenta pretpristupne podrške se obezbjeđuju sredstva za refundaciju dijela troškova učešća.

Regionalna i teritorijalna saradnja

U okviru programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija, nastavljeno je sprovođenje projekata ugovorenih u okviru Prvog poziva. U izvještajnom periodu je završen proces ocjenjivanja projektnih predloga dostavljenih u okviru Drugog poziva. U narednom periodu se očekuje odobrenje finalnog izvještaja o ocjeni projektnih predloga. U Tirani je 16-17. I 2020. održan bilateralni sastanak operativnih struktura Crne Gore i Albanije na kojem su razmatrana pitanja verifikacije troškova od strane Kontrolnog tijela Albanije za korisnike registrovane u Albaniji, kao i nove procedure za postupak povraćaja PDV-a za albanske korisnike. Godišnji izvještaj o sprovođenju programa za 2019. je, nakon odobrenja od Zajedničkog odbora za nadgledanje, poslat Evropskoj komisiji 14. II 2020.

Kada je riječ o programu prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora, trenutno se sprovodi jedan projekat ugovoren kroz Prvi poziv, dok su preostala dva projekta iz ovog poziva završena. Od 11 projekata odobrenih u okviru Drugog poziva, do sada je ugovoreno 10 i njihovo sprovođenje je u toku. Godišnji izvještaj o sprovođenju programa za 2019. je, nakon odobrenja od Zajedničkog odbora za nadgledanje, poslat Evropskoj komisiji 14. II 2020. Operativne strukture programa su održale bilateralni sastanak u Podgorici 19. II 2020, na kojem su razmatrana pitanja od važnosti za sprovođenje programa.

U okviru programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo, nastavljeno je sprovođenje projekata ugovorenih u okviru Prvog poziva. Odobren je Izvještaj o ocjenjivanju projektnih predloga koji su dostavljeni u okviru Drugog poziva i započet postupak optimizacije njihovih pojedinačnih budžeta. Godišnji izvještaj o sprovođenju programa je, nakon odobrenja od strane Zajedničkog odbora za nadgledanje, poslat Evropskoj komisiji 14. II 2020.

U izvještajnom periodu nastavljeno je sprovođenje projekata ugovorenih u okviru Prvog poziva za program prekogranične saradnje Srbija - Crna Gora. Jedan projekat je završen 29. II 2020, dok je preostalih sedam projekata nastavilo sa realizacijom. Proces

ocjenjivanja pristiglih projektnih predloga u okviru Drugog poziva je otpočeo u januaru 2020. Tehnički sastanak operativnih struktura održan je 5-6. III 2020. u Beogradu, a na njemu je dodatno razmatran sadržaj programskih procedura. Godišnji izvještaj o sprovođenju Programa za 2019. je, nakon odobrenja od Zajedničkog odbora za nadgledanje, poslat Evropskoj komisiji.

U okviru Interreg IPA programa prekogranične saradnje za Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru, uspješno je završeno sprovođenje svih projekata Prvog poziva, s izuzetkom projekta *NeurNet*, koji će po novom projektovanom datumu biti završen 14. VII 2020. Radionica za korisnike projekata Prvog poziva na temu podnošenja završnih izvještaja održana je 19-20. II 2020. u Zagrebu. U toku izvještajnog perioda, ugovoreno je 6 od ukupno 30 projekata koji su odobreni za finansiranje u okviru Drugog poziva za dostavljanje predloga projekata. Postupak implementacije ugovorenih projekata otpočeo je 15. II, odnosno 1. III 2020. Za preostale projekte odobrene u okviru Drugog poziva, trenutno se sprovodi postupak optimizacije budžeta.

Kada je riječ o trilateralnom Interreg IPA programu prekogranične saradnje za Italiju, Albaniju i Crnu Goru, nastavljeno je sprovođenje 32 projekta ugovorena u okviru Prvog poziva i 8 tematskih projekata. U vezi s projektima odobrenim u okviru Drugog ciljanog poziva, u prethodnom periodu fokus je bio na optimizaciji budžeta predloga projekata, nakon čega će uslijediti faza ugovaranja.

Što se tiče Dunavskog transnacionalnog programa (DTP), nastavljeno je sprovođenje projekata ugovorenih u okviru Drugog poziva. Pored toga, u toku je postupak evaluacije projekata podnesenih u okviru druge faze Trećeg poziva. Sastanak Radne grupe za programiranje DTP za period 2021-2027 održan je 25-26. II 2020. u Budimpešti.

Kada je riječ o Jadransko-jonskom transnacionalnom programu (ADRION), sprovođenje projekata ugovorenih u okviru Prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga ušlo je u finalnu fazu. Inicijalni sastanak s crnogorskim korisnicima iz projekata Drugog poziva održan je 4. II 2020. u Podgorici. Usljed proglašenja pandemije COVID-19, došlo je do usporavanja procesa ugovaranja 22 projekta odobrena u okviru Drugog poziva, kao i evaluacije projekata podnesenih u okviru Trećeg poziva. Prvi formalni sastanak Operativne grupe za programiranje održan je u Briselu 17. II 2020.

U okviru Mediteranskog transnacionalnog programa (MED), 11-12. II 2020. u Marseju (Francuska) je održan Prvi sastanak Radne grupe za programiranje MED za period 2021-2027. U finalnoj fazi je ugovaranje projekata Prvog poziva za strateške, Drugog za horizontalne i Trećeg poziva za modularne projekte.

U okviru Prioritetne ose 4 - Upravljanje Mediteranom, Drugi poziv za strateške projekte otvoren je 10. III 2020, s rokom za dostavljanje predloga do 10. VI 2020. Tema poziva je povećanje inovacijskih kapaciteta plave bio-ekonomije, naročito putem

promovisanja boljeg upravljanja inovacijskim politikama na evropskom, regionalnom i nacionalnom nivou. Tim povodom, poziv za učešće upućen je relevantnim crnogorskim institucijama.

4.2. Tvining i Tajeks

Usljed proglašenja epidemije virusa COVID-19, došlo je do odlaganja održavanja određenog broja Tajeks misija i sastanaka, koji će biti realizovani u narednom periodu.

4.3. Makroregionalne strategije

Strategija Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR) i strateški projekat „Jedinica za podršku - Podrška upravljanju Strategijom Evropske unije za Jadransko-jonski region - Facility Point“

Tokom prvog kvartala 2020. nastavljena je koordinacija i praćenje obaveza u vezi sa sprovođenjem Strategije Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR) i sprovođenje strateškog projekta „Jedinica za podršku - Podrška upravljanju Strategijom Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR) - Facility Point“. U fokusu je bio proces definisanja i razrade makroregionalnih prioriteta koji će biti predloženi za najvažnija programska dokumenta za period 2021-2027. Stoga su nastavljene konsultacije radi sveobuhvatnog sagledavanja prioriteta i pripreme za 11. sastanak Upravnog odbora EUSAIR-a. U izvještajnom periodu, a uz podršku strateškog projekta „Jedinica za podršku - Podrška upravljanju Strategijom Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR) - Facility Point“, predstavnici Kancelarije za evropske integracije i članovi Radne grupe za sprovođenje EUSAIR-a učestovali na sastancima EUSAIR struktura, i to:

- 11. sastanku Upravnog odbora Strategije Evropske unije za Jadransko-jonski region, 18-19. II 2020, Brisel (Belgija);
- sastanku trojki predsjedavajućih država svih makro - regionalnih strategija Evropske unije, 20. II 2020, Brisel (Belgija);
- sastanku visokih zvaničnika za makro - regionalne strategije Evropske unije, 21. II 2020, Brisel (Belgija) i
- 12. sastanku tematske radne grupe za Četvrti stub u okviru Strategije EU za Jadransko-jonski region - Kvalitet životne sredine, 4-5. III. 2020, Beograd (Srbija).

Niz aktivnosti i događaja koji su bili planirani za mjesec mart odloženi za naredni period, usljed izbijanja pandemije virusa COVID-19 kako u Crnoj Gori, tako i u drugim partnerskim zemljama.